

RedList
Crvena Lista

ICOM

CRVENA LISTA
UGROŽENIH
KULTURNIH
DOBARA
ZA JUGOISTOČNU
EVROPU

ICOM international
council
of museums

Glavni propisi zaštite kulturnog nasleđa Jugoistočne Evrope

Ova lista nije konačna. Sve instrumente i propise treba čitati tako da uključuju eventualne izmene i/ili akte o implementaciji.

MEĐUNARODNI INSTRUMENTI

Haška konvencija zaključena 14. maja 1954.
o zaštiti kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba.

Ratifikacija: Rumunija (1958)

Pristupanje: Bugarska (1956), Albanija (1960), Republika Moldavija (1999)

Obaveštenje o sukcesiji: Hrvatska, Slovenija (1992), Bosna i Hercegovina (1993), Severna Makedonija (1997), Srbija (2001), Crna Gora (2007)

Prvi protokol (14. maj 1954)

Ratifikacija: Rumunija (1958)

Pristupanje: Bugarska (1958), Albanija (1960), Republika Moldavija (1999)

Obaveštenje o sukcesiji: Hrvatska, Slovenija (1992), Bosna i Hercegovina (1993), Severna Makedonija (1997), Srbija (2001), Crna Gora (2007)

Drugi protokol (26. mart 1999)

Ratifikacija: Bugarska (2000), Hrvatska, Rumunija (2006)

Pristupanje: Severna Makedonija, Srbija (2002), Slovenija (2004), Bosna i Hercegovina (2009)

Obaveštenje o sukcesiji: Crna Gora (2007)

Konvencija UNESCO-a zaključena 14. novembra 1970.
o merama zabrane i sprečavanja nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine kulturnih dobara.

Ratifikacija: Bugarska (1971), Republika Moldavija (2007)

Pristupanje: Rumunija (1993), Albanija (2002)

Obaveštenje o sukcesiji: Hrvatska, Slovenija (1992), Bosna i Hercegovina (1993), Severna Makedonija (1997), Srbija (2001), Crna Gora (2007)

Konvencija UNESCO-a zaključena 16. novembra 1972.
o zaštiti svetske kulturne i prirodne baštine.

Ratifikacija: Albanija (1989), Republika Moldavija (2002)

Prihvatanje: Bugarska (1974), Rumunija (1990)

Obaveštenje o sukcesiji: Hrvatska, Slovenija (1992), Bosna i Hercegovina (1993), Severna Makedonija (1997), Srbija (2001), Crna Gora (2006)

Konvencija UNIDROIT-a zaključena 24. juna 1995.
o ukradenim ili nezakonito izvezenim kulturnim dobrima.

Ratifikacija: Rumunija (1998), Hrvatska (2000)

Pristup: Slovenija (2004), Severna Makedonija (2013), Bosna i Hercegovina (2017), Crna Gora (2019)

Konvencija UNESCO-a zaključena 2. novembra 2001.
o zaštiti podvodnog kulturnog nasleđa.

Ratifikacija: Bugarska (2003), Hrvatska (2004), Crna Gora, Slovenija (2008), Albanija, Bosna i Hercegovina (2009)

Prihvatanje: Rumunija (2007)

PROPISI EVROPSKE UNIJE

Direktiva 2014/60/EU Evropskog parlamenta i Saveta zaključena 15. maja 2014.

o vraćanju kulturnih dobara nezakonito uklonjenih sa teritorije države članice.

Uredba Saveta (EK) br. 116/2009 zaključena 18. decembra 2008.
o izvozu kulturnih dobara.

Uredba (EU) 2019/880 Evropskog parlamenta i Saveta zaključena 17. aprila 2019. o uvođenju i uvozu kulturnih dobara.

NACIONALNI PROPISI

ALBANIJA

Zakon br. 9048 o kulturnom nasleđu (7. april 2003).

BOSNA I HERCEGOVINA

Opšti okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini (Dejtonski mirovni sporazum), Aneks 8 – Sporazum o Komisiji za očuvanje nacionalnih spomenika (1995).

Odluka Predsedništva Bosne i Hercegovine o Komisiji za očuvanje nacionalnih spomenika (2001).

Kriterijumi Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika za proglašenje dobra nacionalnim spomenikom (2002/2003).

BUGARSKA

Akt o kulturnom nasleđu (13. mart 2009).

HRVATSKA

Akt o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (25. jun 1999).

CRNA GORA

Akt o zaštiti kulturnog nasleđa (2010).

SEVERNA MAKEDONIJA

Zakon o zaštiti kulturnih dobara (13. mart 2004)

REPUBLIKA MOLDAVIJA

Zakon br. 262 o muzejima (7. decembar 2007).

Zakon br. 280 o zaštiti nacionalnog pokretnog kulturnog nasleđa (27. decembar 2011).

RUMUNIJA

Ustav (1991).

Zakon br. 182 o zaštiti pokretnog nacionalnog kulturnog nasleđa (25. oktobar 2000).

Zakon br. 422 o zaštiti istorijskih spomenika (18. jul 2001).

Zakon br. 311 o muzejima i javnim zbirkama (8. jul 2003).

Uredba Vlade br. 43 o zaštiti arheološkog nasleđa (30. januar 2000).

SRBIJA

Zakon br. 72 o kulturi (2009).

Zakon br. 71 o kulturnim dobrima (1994).

Zakon br. 6 o arhivskoj građi i arhiviranju (2020).

Zakon br. 52 o staroj i retkoj bibliotečkoj građi (2011).

Zakon br. 35 o muzejskoj delatnosti (2021).

Krivični zakonik (2005).

SLOVENIJA

Akt o zaštiti kulturnog nasleđa, ZVKD-1 (2008).

Akt o vraćanju nezakonito uklonjenih kulturnih dobara, ZVPOPKD (2003).

Pravilnik o postupku izdavanja dozvola za izvoz i prenos kulturnih dobara (2011).

CRVENA LISTA UGROŽENIH KULTURNIH DOBARA ZA JUGOISTOČNU EVROPU

Zašto Crvena lista za Jugoistočnu Evropu?

Kulturno nasleđe Jugoistočne Evrope zaštićeno je jakim nacionalnim i međunarodnim zakonima, ali ovo raznoliko nasleđe je i dalje ugroženo od mogućnosti krađe, pljačke ili nezakonite trgovine. Svrha ove *Crvene liste ugroženih kulturnih dobara za Jugoistočnu Evropu* je da doprinese zaštiti kulturnog nasleđa identifikacijom vrsta dobara koji su najugroženiji.

Pozivaju se muzeji, aukcijske kuće, trgovci umetnina i kolekcionari da ne nabavljaju predmete slične onima koji se nalaze na ovoj Crvenoj listi, a da nisu pažljivo i temeljno istražili njihovo poreklo i svu relevantnu zakonsku dokumentaciju. Svaki kulturni artefakt koji bi mogao da potiče iz ovog regiona treba da bude podvrgnut detaljnoj kontroli i merama predostrožnosti pre zaključenja bilo kakve transakcije.

U saradnji sa posvećenim timom stručnjaka iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, Crne Gore, Severne Makedonije, Republike Moldavije, Rumunije, Srbije i Slovenije, ICOM je objavio ovu *Crvenu listu ugroženih kulturnih dobara za Jugoistočnu Evropu* zahvaljujući podršci ICOM fondacije.

Ako posumnjate da bi neko kulturno dobro poreklom iz Jugoistočne Evrope moglo biti rezultat krađe, pljačke ili nezakonitog izvoza, obratite se lokalnim vlastima. Ako su vam potrebne dodatne informacije ili pomoć, molimo vas da kontaktirate:

International Council of Museums (ICOM)
15, rue Lasson - Paris 75012 - France
Tel.: +33 1 47 34 05 00
Imejl: illicit-traffic@icom.museum

VAŽNA NAPOMENA

Crvena lista NIJE spisak ukradenih predmeta.

Predstavljena kulturna dobra su inventarisani predmeti u okviru zbirki priznatih institucija. Oni služe da ilustruju kategorije kulturnih dobara zaštićenih zakonodavstvom koje su najpodložnije nezakonitoj trgovini.

ICOM želi da se zahvali svim institucijama i ljudima koji su tako velikodušno ustupili fotografije koje se nalaze u *Crvenoj listi ugroženih kulturnih dobara za Jugoistočnu Evropu*.

Zaštita kulturnog nasleđa

Svakoga dana, negde u svetu kulturna dobra bivaju ukradena, pljačkana ili nezakonito prodavana na tržištu ili onlajn, što rezultira nenadoknadivim gubitkom nasleđa velike istorijske i naučne vrednosti. Tokom proteklih 30 godina, nedozvoljena trgovina umetničkim delima i antikvitetima pretvorila se u ozbiljan problem koji prevazilazi granice i čiji uticaj seže mnogo dalje od gubitka kulturnog nasleđa.

Od 2000. godine ICOM objavljuje Crvene liste koje detaljno navode kategorije ugroženih kulturnih dobara iz celog sveta. Ove Crvene liste postale su važan instrument u borbi protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima. Crvene liste su praktična sredstva koja pomažu stručnjacima za umetnost i nasleđe, kao i službenicima za sprovođenje zakona, u identifikaciji kulturnih dobara koja su zaštićena nacionalnim i međunarodnim zakonodavstvom.

Crvenim listama ICOM-a prethodila je serija *Sto nestalih dobara*: publikacija ICOM-a o nestalim kulturnim dobrima. ICOM je decenijama bio na čelu akcija za zaštitu nasleđa od nezakonite trgovine, koristeći jedinstveno iskustvo muzejskih profesionalaca da pomogne stručnjacima za nasleđe i drugim ekspertima u identifikaciji i zaštiti kulturne baštine.

CRVENA LISTA UGROŽENIH KULTURN

Svi muzeji su zvanično prepoznati u naslovima punim nazivima ili akronimima. U slučaju akronima, pogledajte njihova puna imena u spisku koji sledi:

AMI:	Arheološki muzej Istre, Hrvatska	NMHM:	Nacionalni muzej istorije Moldavije
MKS:	Slovenski muzej hrišćanstva	NHM:	Nacionalni istorijski muzej, Bugarska
MPU:	Muzej primenjene umetnosti, Srbija	NMS:	Narodni muzej Slovenije
NAMT:	Nacionalni arheološki muzej Tirane, Albanija	PMB:	Posavje muzej Brežice, Slovenija
NMENHM:	Nacionalni muzej etnografije i prirodne istorije Moldavije	PMPO:	Pokrajinski muzej Ptuj – Ormož, Slovenija
		PRAM:	Regionalni arheološki muzej Plovdiv, Bugarska

CRVENA LISTA UKLJUČUJE SLEDEĆE KATEGORIJE:

Rukopise i karte

Klasične starine do moderne ere

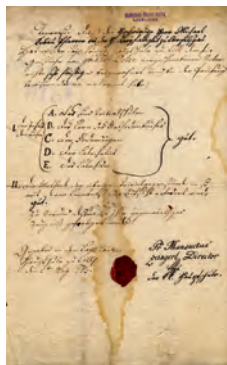
Arhivska građa, drevna građa, inkunabule i najstarije štampane knjige, rukopisi i minijature, karte, retke knjige; na papiru, pergamentu, metalu i drvetu; rukopisno, rezbareno i štampano, latiničnim i ćirilničnim pismom.

1. Papirni rukopis Mihaila Strelbičija, Dubasari, Republika Moldavija, 18. vek n. e., 21,5 x 16,5 cm. © Nacionalna biblioteka Republike Moldavije

2. Oktoih (tonovi 5-8), ilustrovana inkunabula štampana na Cetinju, Crna Gora, fragmenti sačuvani u manastiru Dečani, 15. vek n. e., 26,7 x 20 cm. © Narodna biblioteka Srbije

3. Stematografija, bakrorezna knjiga, karton presvučen kožom, Beč, 18. vek n. e., 21 x 17 cm. © Biblioteka Matice srpske, Novi Sad, Srbija

4. Školsko svedočanstvo, Celje, Slovenija, 18. vek n. e., 34,3 x 21,5 cm. © Slovenski školski muzej

5. Papirna karta Slovenačke zemlje i njenih pokrajina Petra Koslera, 19. vek n. e., 68,5 x 63,1 cm (karta 54,2 x 49,9 cm). © Pokrajinski muzej Kočevje, Slovenija/Tomaž Lauko

6. Drvena voštana tabla sa latiničnim tekstom, Rosia Montana, Rumunija, 2. vek n. e., 14,3 x 10,5 cm. © Nacionalni istorijski muzej Rumunije/Inž. Marius Amarie

7. Bronzana rimska vojna diploma, Gerla, Rumunija, 2. vek n. e., 14,7 x 11,7 cm. © Nacionalni istorijski muzej Rumunije/Inž. Marius Amarie

Likovna umetnost

15 – 20. vek n. e.

Crteži, gravure, slike, fotografije i skulpture; u ulju, olovci ili uglju; na platnu, staklu, papiru ili u kamenu.

8

8. „Ženski akt-Afrodita“, ulje na platnu Paje Jovanovića, Beograd, Srbija, 20. vek n. e., 63 x 81 cm. © Muzej grada Beograda

9

9. Gravura koja predstavlja istorijski lik Teodora Amana, Rumunija, 19. vek n. e., 27,5 x 22 cm. © Nacionalni istorijski muzej Rumunije/Inž. Marius Amarie

10

10. Crtež ugljenom, „Slikar u ateljeu (slikar sa modelom)“, na papiru, Sava Šumanović, Srbija, 20. vek n. e., 21,8 x 30 cm. © Galerija Matice srpske, Novi Sad

11

11. „Kino-Roman“, kolaž i crtež olovkom u boji, Avgust Černigoj, 20. vek n. e., 23,9 x 18,7 cm. © Slovenski pozorišni inštitut – Pozorišni muzej

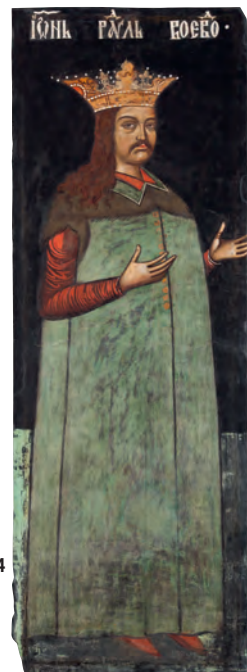
12

12. „Poljubac“, skulptura Marne u kamenu, Konstantin Brankuši, Rumunija, 20. vek n. e., 28 x 26 x 21,5 cm, 24 kg. © Muzej umetnosti Krajove

13

13. Autoportret Janeza Avguščina Puhara, fotografija na staklu, Slovenija, 19. vek n.e., 12 x 10 cm. © NMS

14

14. Freska Radua Velikog, autora Dobromira iz Targovišta, Kurtea de Ardeš, Rumunija, 15-16. vek n. e., 229 x 85 cm. © Nacionalni istorijski muzej Rumunije/Inž. Marius Amarie

CRVENA LISTA UGROŽENIH KULTURN

Arheologija – Posude

5. milenijum pre nove ere – 4. vek nove ere

Kutije i posude; obične i bojene; u glini, staklu, metalu; iz raznih epoha i civilizacija.

15

15. Riton, delimično pozlačeno srebro, Plovdiv, Bugarska, 5-4. vek p. n. e., 20,6 x Ø 8,4 cm. © PRAM

16

16. Bronzana hidrija, Plovdiv, Bugarska, 5. vek p. n. e., 45 x Ø 30,5 cm. © PRAM

17

17. Rimski glineni pehar, Duklja, Crna Gora, 1-4. vek n. e., Ø 6,2 cm (Ø 2 cm osnova, Ø 7,3 cm sredina) x 6,9 cm. © JU Muzeji i galerije Podgorica

18

18. Glineni kompas, Vardarski Rid, Severna Makedonija, 3-2. vek p. n. e., 25,5 cm. © Muzej Đevdelije

19

20

19. Glinena ploča, Duklja, Crna Gora, 1-4. vek n. e., Ø 35,5 cm (Ø 10 cm središnja rozeta) x 5 cm. © JU Muzeji i galerije Podgorica

20. Neolitska slikana zdela sa figurinama, Sultana, Rumunija, 5-4. milenijum p. n. e., Ø 30 cm. © Okružni istorijski muzej „Teoharie Antonescu“, Đurđev

21. Glinene ili metalne rimske uljanice, Srbija, 1-4. vek n. e., pribl. 5/20 x 3/10 cm. © Muzej grada Beograda

22. Rimski staklena boca, Ptuj, Slovenija, 3. vek n. e., 22 cm. © PMPO

23. Glinena amfora sa poklopcem, tripilsko-kukutenska kultura, Moldavija, 5. milenijum p. n. e., 48 cm x Ø 34,5 cm (poklopac: 12 cm x Ø 15 cm). © NMHM

24. Srebrna cilindrična piksida, Pula, Hrvatska, 1-2. vek n. e., 7,5 x 4,6 x 4,6 cm. © AMI

25. Rimski staklena pogrebna urna, Drač, Albanija, 2. vek n. e., 41 x 18 cm. © NAMT

21

22

23

24

25

Arheologija – prirodna istorija i skulptura

Praistorija – 3. vek nove ere

Fosili; arhitektonski elementi, figure, figurine, skulpture, statue i statuete; u keramici i glini, staklu, mermeru, metalu ili organskim materijalima; iz raznih epoha i civilizacija.

26

27

28

29

26. Keramička ženska figurina, Sarajevo, 5. milenijum p. n. e., 11,3 cm.
© Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine

27. Keramička figurina glave, Sarajevo, 5. milenijum p. n. e., 6,5 cm.
© Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine

28. Rimski mermerni portret, Apoloni (Fier), Albanija, 2-3. vek n. e., 40 cm. © NAMT

29. Keramička antropomorfn figurina, Štoj (Skadar), Albanija, 3-2. milenijum p. n. e., 9,7 x 17,7 cm. © NAMT

30

31

32

33

30. Terakota glinena figurina, Vardarski Rid, Severna Makedonija, 2. vek p. n. e., 25,8 cm.
© Muzej Đevdelije

31. Bronzana figurina, Moldavija, 4. vek p. n. e., 17 cm. © NMHM

32. Neolitska koštana gumelnitska ženska figurina, Silistea, okrug Teleorman, Rumunija, 5-4. milenijum p. n. e., 9,5 x 3 cm. © Muzej okruga Teleorman

33. Rimski rezbarena figurina od čilibara, Alburnus Maior (danas Rosia Montana), Rumunija, 2. vek n. e., 3 x 3,5 cm.

© Nacionalni istorijski muzej Rumunije/Eugen Silviu Teodor

CRVENA LISTA UGROŽENIH KULTURN

Arheologija – prirodna istorija i skulptura (nastavak)

34

35

36

37

34. Neolitska kukutenska ženska figurina od spaljene gline, Draguseni, Rumunija, 5-4. milenijum p. n. e., 23 x 7 cm. © Muzej okruga Botošani

35. Poznoneolitska glinena antropomorfna statueta iz vinčanske kulture, Srbija, 5. milenijum p. n. e., 11,9 cm. © Muzej grada Beograda

36. Srebrna bronzana statueta, Duklja, Crna Gora, 1-2. vek n. e., 7 cm. © JU Muzeji i galerije Podgorica

37. Bronzana figurina bika, Hrvatska, 1-2. vek n. e., 4,8 x 5,3 x 1,9 cm. © AMI

38

39

40

41

42

38. Rimske bronzane statuete, Srbija, 2-3. vek n. e., pribl. 8,2/16,5 cm. © Muzej grada Beograda

39. Nadgrobnostela od belog mermera sa natpisom, Veles, Severna Makedonija, 3. vek n. e., 87 x 57 x 9 cm. © Muzej Republike Severne Makedonije

40. Egipatski reljef glave, Pula, Hrvatska, 1. vek n. e., 12,3 x 12,8 x 4 cm. © AMI

41. Fragment krečnjačkog arhitrava, Apoloni (Fier), Albanija, 4. vek p. n. e., 170 x 36 cm. © NAMT

42. Fossil piknodontiformne ribe, Istra, Hrvatska, period krede, 73 x 60 x 2 cm. © Prirodoslovni muzej Rijeka

Arheologija – asesoari i nakit

7. vek p. n. e. – 8. vek n. e.

Pribor, ukrasi, instrumenti i nakit; uključujući narukvice, minđuše, ogrlice, igle i prstenje; u staklu, organskim materijalima i metalima (uključujući bronzu, zlato i srebro); povremeno sa dragim kamenjem.

43

43. Bronzane, srebrne, zlatne rimske fibule sa/bez ukrasa, Srbija, 2-4. vek n. e., pribl. 5,5 cm. © Muzej grada Beograda

44

44. Bronzani muzički instrument (sistrum) sa prikazom pantera, Nezakcij, Hrvatska, 1. vek n. e., 7,9 x 5,5 x 1,1 cm. © AMI

45

45. Bronzani privezak za žensku nošnju, Mat, Albanija, 7-6. vek p. n. e., 51 cm. © NAMT

46

46. Bronzani kompas – privezak, Đevđelija, Severna Makedonija, gvozdeno doba, 14 cm. © Muzej Đevđelije

47

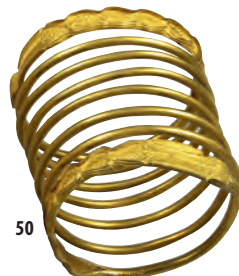
47. Perle od staklene paste, Kruja, Albanija, 7-8. vek n. e., 54 cm. © NAMT

48

49

50

51

52

48. Srebrna ogrlica, Šipka, Bugarska, 2-1. vek p. n. e., Ø 14 cm, presek 0,5 cm. © NHM

49. Bronzana narukvica sa ukrštenim ivicama, Kuc i zi (Korca), Albanija, 7-6. vek p. n. e., 12 cm. © NAMT

50. Velika zlatna narukvica sa više spirala, Gradistea Muncelului, Rumunija, 1. vek p. n. e.-1. vek n. e., 682,30-1196,03 g.

© Nacionalni istorijski muzej Rumunije/Inž. Marius Amarie

51. Zlatna ogrlica, sa zelenim kamenjem, Medulin, Hrvatska, 2. vek n. e., 72 cm. © AMI

52. Aplike u obliku zlatnog orla, intarzirane almondinom i turmalinom, Apahida, Rumunija, 5. vek n. e., 11,50 x 5,30 cm, 11,60 x 5,20 cm.

© Nacionalni istorijski muzej Rumunije/Inž. Marius Amarie

53. Privezak od zlatnika (prednja i zadnja strana), Moldavija, 270-275. n. e., Ø 2,3 cm (viseći prsten 0,4 x 0,8 cm), 6,23 g. © NMHM

CRVENA LISTA UGROŽENIH KULTURN

54

55

56

57

58

59

60

61

54. Zlatne minduše sa ametistom, Medulin, Hrvatska, 2. vek n. e., 1,6 x 1,4 cm. © AMI

55. Zlatne minduše sa konosom, Medulin, Hrvatska, 2-3. vek n. e., 1,6 x 0,8 cm. © AMI

56. Zlatne minduše u obliku kapi, Nezakcij, Hrvatska, 1. vek n. e., 2,1 x 0,8 cm. © AMI

57. Zlatne minduše sa kalcedonom, Bugarska, 3. vek n. e., Ø 5,25/4,5 cm. © NHM

58. Zlatni pečatni prsten, Šipka, Bugarska, 2. vek p. n. e., 2,6 cm x Ø 1,95 cm. © NHM

59. Srebrni prsten sa draguljem, Medulin, Hrvatska, 2. vek n. e., 2,7 x 2,5 cm. © AMI

60. Rimski prsten od čilibara, Ptuj, Slovenija, 2. vek n. e., Ø 3,31 cm, presek 0,5-1,81 cm, glava 2,0 x 1,5 cm. © PMPO

61. Crno-bela kameja od oniksa, Hrvatska, 1. vek n. e., 2,4 x 1,9 x 0,6 cm. © AMI

Arheologija – Militarija i alati

3. milenijum p. n. e. – 8. vek n. e.

Oklop, noževi, alati i oružje.

62

63

64

65

67

68

69

70

66

62. Ilirski bronzani šlem, Cinamak (Kukes), Albanija, 5. vek p. n. e., 24 cm. © NAMT

63. Bronzani bodež sa urezanim ukrasom, Vajze (Vlora), Albanija, 3-2. milenijum p. n. e., 38 cm. © NAMT

64. Bronzani oklop, Plovdiv, Bugarska, 5. vek p. n. e., 43 x 35,6 cm. © NHM

65. Bronzani čvarci, Blagoevgrad, Bugarska, 4. vek p. n. e., 42,5 x 11,9 cm. © NHM

66. Gvozdeni trački mač, Plovdiv, Bugarska, 3. vek p. n. e., 114 cm, debljine 1,2 cm. © NHM

67. Srebrna-gvozdena šlem-mask, Plovdiv, Bugarska, 1. vek n. e., 19 x 21 cm. © PRAM

68. Umbo gvozdenog štita sa motivima grifona i vegetacije, Piatra Rosie, Rumunija, 1. vek p. n. e.-1. vek n. e., Ø 41,8 cm.

© Nacionalni istorijski muzej Rumunije/Inž. Marius Amarie

69. Sekira sa utičnicom, Predgrad, Slovenija, 12. vek p. n. e., 16,6 x 3,8 cm. © Zavičajni muzej Kočevje, Slovenija

70. Bronzani i zlatni okov futrole mača sa granitima, Zmajevac, Hrvatska, prva polovina 5. veka n. e., 4,7 x 2,5 cm. © Arheološki muzej u Zagrebu

Primenjena umetnost

16 – 20. vek n. e.

Antikvarni nameštaj i kućni ukrasi, nošnja i pribor, etnografski predmeti, nakit, ćilimi, tekstil i posude.

71

72

73

74

75

76

77

71. Kopča od legure srebra, Pirot, Srbija, 20. vek n. e., 26 x 11 cm, 6,23 g.

© Etnografski muzej u Beogradu

72. Privezak u obliku krsta, Split, Hrvatska, 19. vek n. e., 10 x 7 cm.

© Etnografski muzej (Zagreb)

73. Prsluk od crnog somota, sa srebrnom ili zlatnom svilom, Ponišavlje, Srbija, 20. vek n. e., 39 cm. © Etnografski muzej u Beogradu

74. Ženska praznična bluzna, Podoima, Moldavija, 20. vek n. e., 112 x 61-67 cm.

© NMEHM

75. Vuneni ćilim, Pirot, Srbija, 20. vek n. e., 320 x 238 cm.

© Etnografski muzej u Beogradu

76. Tepih sa floralnim ukrasima, Camenca, Moldavija, 20. vek n. e., 312 x 168 cm.

© NMEHM

77. Oslikan, cvetni, drveni sanduk za miraz, Transilvanija, Rumunija, 18. vek n. e., 132 x 56 x 51 cm.

© Etnografski muzej Brašov

78

79

80

81

82

78. Drveni putnički sanduk iz Ruskog carstva, Moldavija, 19. vek n. e., 68 x 98 x 55 cm. © NMHM

79. Srebrni pehar, Peč, Srbija, 16. vek n. e., Ø 13 cm. © MPU

80. Kamena posuda za ulje, Kobdilj, Slovenija, 16. vek n. e., 43,5 cm.

© Slovenski etnografski muzej

81. Zastakljena, krem boje potpuri vaza fabrike Žiga Zois, Ljubljana, Slovenija, 18. vek n. e., 29,2 cm. © NMS

82. Košnica u obliku vojnika, Slovenija, 18-19. vek n. e., 167 cm. © PMB

CRVENA LISTA UGROŽENIH KULTURN

Pribor i alati

19 – 20. vek nove ere

Satovi, pečati, prstenovi za pečate, oružje i militarija (uključujući oružje, mačeve, vojne suvenirnice i srodne predmete).

83. Inauguracوني orijentalni mač sa dijamantom na futroli, 19. vek n. e., 100 x 14,8 x 3 cm. © Nacionalni istorijski muzej Rumunije/Inž. Marius Amarie

84. Džeferdar puška na kremena, drvo, sedef, srebro, čelik, intarzija, damast, Boka Kotorska, Srbija, 19. vek n. e., 120,5 cm (dužina cevi 90 cm). © Istorijski muzej Srbije

85. Kutija za barut, Velika Mlaka, Hrvatska, 19. vek n. e., 36 x 16 cm. © Etnografski muzej (Zagreb)

86. Spomen medalja, metalna i tekstilna, sa natpisom, Srbija, 20. vek n. e., 3,3 x 5 cm. © Istorijski muzej Srbije

87. Fiskalna marka od 27 kovanica (parale), Jaši, Rumunija, 19. vek n. e., 2,2 x 2,3 cm. © Nacionalni istorijski muzej Rumunije/Inž. Marius Amarie

88. Putni sat, 19. vek n. e., 10 cm. © MPU

89. Gvozdeni pečatni prsten, Srbija, 19. vek n. e., Ø 2,8-3 cm. © Istorijski muzej Srbije

Numizmatika

6. vek p. n. e. – 13. vek n. e.

Kovanice iz raznih epoha i civilizacija; reljefne slike; u bronzi, zlatu i srebru.

90. Bronzani novčić, Pogradec, Albanija, 12. vek n. e., 2,6 x 2,5 cm. © Gradski muzej Pogradec

91. Deronski novčić sa bikom i osmokrakom zvezdom, Severna Makedonija, 5. vek p. n. e., 0,042 x Ø 1,605 cm. © Zavod za zaštitu spomenika kulture i muzeja – Štip

92. Zlatni stater sa Aleksandrom Velikim, Atina sedi sa natpisom, Sarmizegetusa, Rumunija, 1. vek p. n. e., 2 cm, 8,23 g. © Rumunska akademija, kolekcija Orghidan/dr Emanuel Petac

93. Zlatni stater, sa orlom i vencem, rimski konzul u pratnji liktora, Sarmizegetusa, Rumunija, 1. vek p. n. e., 1,8 cm, 8,29 g. © Rumunska akademija, kolekcija Orghidan/Dr. Emanuel Petac

94. Zlatni solid sa Konstantinom Velikim, Pobjeda i trofej, Sarmizegetusa, Rumunija, 4. vek n. e., 1,9 cm, 4,30 g. © Rumunska akademija, kolekcija Orghidan/Dr. Emanuel Petac

95

95. Keltska tetradrahma, sa glavom (avers) i konjem (revers), srebro, Srbija, 3-2. vek p. n. e., 2,4 cm, 12,40 g. © Muzej grada Beograda

96

96. Srebrni rimski denarijus, sa glavom (avers) i sedećom figurom (revers), Srbija, 1-2. vek n. e., 1,9 cm, 2,95 g. © Muzej grada Beograda

97

97. Srebrni dinar, sa dve figure u uspravnom stavu (avers) i sedećom figurom (revers), Srbija, 13. vek n. e., 2 cm, 1,75 g. © Muzej grada Beograda

Religijski predmeti

4 – 20. vek n. e.

Predmeti iz kultura hrišćanstva, judaizma i islama; ikone sa figurama slikanim na staklu, metalu i drvetu; umetnost inspirisana religijom, uključujući slike i figure; verski tekstovi; relikvijari; uslužni artefakti uključujući versku odoru.

98

99

100

101

98. Sveti Dimitrije na konju, Bosna i Hercegovina, 18. vek n. e., 32,5 x 25,5 x 1,5 cm. © Nacionalna galerija Bosne i Hercegovine

102

99. Sveti Jovan Krstitelj, tempera, drvo, platno, Skoplje, Severna Makedonija, 14. vek n. e., 125 x 95,5 x 4 cm. © Muzej Republike Severne Makedonije

100. Bogorodica sa Isusom, slikana na staklu, Transilvanija, Rumunija, 19. vek n. e., 51 x 41,5 cm. © Nacionalni muzej Unije, Alba Julija

103

101. Isus Hristos, Georgije Stojanović, tempera, drvo, Beograd (Nova Varoš), Srbija, 18. vek n. e., 100 x 75 cm. © Galerija Matice srpske, Novi Sad

102. Uspenje, drvo, tempera i srebro, Moldavija, 18. vek n. e., 24,5 x 30,7 x 2,8 cm. © NMHM

103. Putir Jožea Plečnika, Ljubljana, Slovenija, 20. vek n. e., 24 cm. © MKS

CRVENA LISTA UGROŽENIH KULTURN

104. Mletački procesijski krst, Gorica, Slovenija, 17. vek n. e., 94 x 47 cm. © MKS

105. Mesingani, reljefni, posrebreni oltarski svećnjak, Hrvatska, 18. vek n. e., 60 x 16 cm. © Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb

106. Mesingana, reljefni, posrebrena monstranca, Hrvatska, 18. vek n. e., 24 x 13,5 cm. © Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb

107. Stole, Slovenija, verovatno 17. vek n. e., 21 x 220 cm.
© Zavičajni muzej Kočevje, Slovenija/Boris Farič

108. Pravoslavna sveštenička odežda sa predstavama hrišćanskih praznika, manastir Bistrica, istočna Rumunija, 15. vek n. e., 143 x 21 cm.
© Nacionalni istorijski muzej Rumunije/Inž. Marius Amarie

109. Srebrni relikvijar kubastog oblika sa piramidalnim poklopcem, Lipnica-Izvoarele, Rumunija, 4-6. vek n. e., 7,6 x 6,1 x 6 cm.

© Nacionalni istorijski i arheološki muzej Konstancie

110. Barokni relikvijar, pozlaćeno rezbareno drvo, Slovenija, 18. vek n. e., 12,7 x 37,8 cm. © NMS

111. Bronzani krst relikvijar, Skoplje, Severna Makedonija, 11-13. vek n. e., 6,8 x 5,3 cm. © Muzej grada Skoplja

IH DOBARA ZA JUGOISTOČNU EVROPU

112

113

114

115

116

112. Reljefna, klesana i gravirana hebrejska srebrna kutija za svitke, Portugalija, 17. vek n. e., 31,5 cm x Ø 6,2 cm, 285 g. © Jevrejski istorijski muzej, Beograd

113. Osmanski Kur'an u arapskom pismu, sa kožnim pokrivačem, Srbija, 15. vek n. e., 14,5 x 13 x 6 cm. © Muzej Ras, Novi Pazar

114. Iluminirani jevrejski kodeks Hagade, Sarajevo, 14. vek n. e., 16,5 x 22,8 cm. © Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine

115. Verska knjiga sa ukrasom, Putna, Rumunija, 16. vek n. e., 30 x 22 cm. © Nacionalni istorijski muzej Rumunije/Inž. Marius Amarie

116. Drvena oltarska vrata sa šest polihromno obojenih panela, Rumunija, 16. vek n. e., 123 x 79 cm. © Nacionalni istorijski muzej Rumunije/Inž. Marius Amarie

117

118

119

117. Sveti Arhangel Mihailo, ulje na platnu, Andrej Janez Herljajn, Slovenija, 18. vek n. e., 187 x 123 cm. © PMB

118. Sveta Katarina, krečnjačka skulptura, Ptujskogorska radionica, Slovenija, 15. vek n. e., 94 cm. © PMPO

119. Slika Svete Ane na ogledalu, Slovenija, 19. vek n. e., 24 x 19 cm. © PMB

ICOM I ZAŠTITA KULTURNOG NASLEĐA

Međunarodni savet muzeja (ICOM) osnovan je 1946. radi predstavljanja muzeja i muzejskih profesionalaca širom sveta. ICOM je posvećen promociji i zaštiti prirodnog i kulturnog nasleđa, sadašnjeg i budućeg, materijalnog i nematerijalnog. Sa jedinstvenom mrežom od skoro 50.000 članova u i na 115 zemalja i teritorija (2020), ICOM je aktivan u širokom spektru muzeja i disciplina vezanih za nasleđe.

ICOM održava formalne odnose sa Organizacijom Ujedinjenih nacija za obrazovanje, nauku i kulturu (UNESCO) i ima konsultativni status pri Ekonomskom i socijalnom savetu Ujedinjenih nacija (ECOSOC) kao stručnjak u borbi protiv nedozvoljene trgovine kulturnim dobrima. ICOM takođe radi u saradnji sa organizacijama kao što su INTERPOL i Svetska carinska organizacija (VCO) na obavljanju nekih od svojih međunarodnih javnih misija.

Zaštita nasleđa u slučaju prirodne katastrofe ili oružanog sukoba je takođe u srži rada ICOM-a, uz podršku Komiteta za upravljanje rizicima od katastrofa (DRMC) i kroz snažno učešće u Plavom štitu, čiji je jedan od osnivača. U slučaju krize, ICOM može da mobilise svoju mrežu stručnjaka u oblasti kulturnog nasleđa iz celog sveta.

U 2013. godini, ICOM je takođe stvorio prvu Međunarodnu opservatoriju za nezakonitu trgovinu kulturnim dobrima kako bi pojačao svoje akcije u borbi protiv nezakonite trgovine, sa bazom podataka resursa na tu temu koja je dostupna na internetu (<https://www.obs-traffic.museum/>).

Crvene liste su osmišljene kao praktično sredstvo za borbu protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima. ICOM je zahvalan na nepokolebljivoj posvećenosti stručnjaka i institucija koji velikodušno doprinose uspehu Crvenih lista.

Sve crvene liste dostupne su na sajtu ICOM-a: <https://icom.museum/en/>

Uz velikodušnu podršku:

fondation
ICOM
foundation

international
council
of museums

ICOM international
council
of museums

15, rue Lasson - 75012 Paris - France

Tel.: +33 (0)1 47 34 05 00

Imejl: illicit-traffic@icom.museum - Veb sajt: [//icom.museum/en](https://icom.museum/en)